

KITATAUČIU SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Įvykiai Lietuvoje

Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaja Mysl" rugsėjo 18 d. laidoje rašo:

"Šiluvoje, miestelyje kur prieš 375 m. įvyko Dievo Motinos apsiereškimas, per savaitę vyko atlydai. Nežiūrint valdžios trukdymų, tos savaitės pamaldose dalyvavo daugiau kaip 80.000 žmonių, iš kurių 60.000 priėmė Komuniją. Du kartus, šeštadienį ir sekmadienį, aplink miestą buvo einama keliais, prašant Kristaus priešams atleidimo, o sau (dvasinėms) stiprybės. Šeštadienį Kryžiaus keliams vadovavo dvasiškis Rokas Puzonas, sekmadienį – Antanas Gražulis.

Rugsėjo 9 d. savo namuose, Gruzijoje, buvo sumuštas ir apiplėštas iš Šiluvos iškilmų grįžęs kun. Juozapas Čepėnas. Jis grįžo apie 9 v. vakaro. Į jo namus pasibeldė du milicijos uniformose vyrai – vyresnysis leitenantas ir kapitonas. Kai jie parodė savo pažymėjimus, jiems buvo atidarytos durys. Įėję į vidų jie žiauriai ėmė mušti dvasiškį ir namų šeimininkę. Dvasiškį surišo, pritraukdami už nugaros rankas prie kojų. Ant burnos ir nosies užmetė dvokiantį skudurą. Jis nustojo sąmonės. Šeimininkę irgi surišo ir užkimšo jai burną. Kūną ir kojas mušė kietais įrankiais. Sumuštieji iki šiol turi mėlynės. Juos abu uždarė prausykloje. Po to paėmė visus vertingus daiktus (maždaug už 30.000 rublių), sėdo į dvasiškio "Volgą" ir išvažiavo. Atvykusi pakviesta milicija ir ekspertai labiausia domėjosi iš kur dvasiškis galėjo gauti brangius daiktus. (Tutomobilį ir daiktus jam padovanojo neseniai iš Vakarų viešėjęs jo brolis).

Nijolė Sadūnaitė kalbėjo telefonu su dvasiškiu ir jam pasakė, kad apie tai praneš Maskvai, bet tuoj po šio pasikalbėjimo bandant tai padaryti telefonas pasirodė esąs išjungtas".

Lenkų kalba Lietuvoje

Varšuvos savaitraštis "Polityka" išspausdino rugsėjo 29 d. laidoje Krokuvos universiteto profesorės Zofia Kurzonowa straipsnį apie lenkų kalbą Lietuvoje. Straipsnio autorė džiaugiasi, kad pagal 1979 m. statistiką 83,3% Lietuvoje gyvenančių lenkų gimtąja savo kalba laiko lenkų kalbą, kai Gudijoje tai daro tik 7,7%, o Ukrainoje – 14,14%, Lietuvoje, pagal tą pačią statistiką, gyvena 247.000 lenkų, t.y. 7,3% visų krašto gyventojų. Lenkiškumą Lietuvoje, pagal

Australijos lietuviai ir lietuvaitės laukia atstovų ir svečių į PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO VI KONGRESĄ.

straipsnio autorę, palaiko savotiška kultūrinė autonomija: čia 1982 m. buvo įvairaus pobūdžio 108 lenkiškos mokyklos, eina lenkų kalba laikraštis "Czerwony Sztandar", yra lenkiška radijo valandėlė, folkloriniai ansambliai ir mėgėjai rašytojai.

Lietuvos lenkų kalba gerokai skiriasi nuo literatūrinės kalbos. Ji nemaloniai skamba ne tik Lenkijos lenkams, bet netgi lietuviams ir rusams. Ši kalba, būdama gudų, rusų ir lietuvių kalbų įtakoje, pasisavino daug svetimybių. Dėl pasikeitusių politinių ir socialinių sąlygų lenkų kalba nustojo savo buvusio prestižo – ji tapo be kultūrinių ambicijų ir be išsilavinimo žmonių liaudies tarme. Literatūrinė lenkų kalba, kuri turėtų jungti viso pasaulio lenkus, Lietuvoje neprigy-

Klišė iš PASAULIO LIETUVIO

ja. Vaikai lenkiškose mokyklose vartoja literatūrinę kalbą, tačiau už jos ribų ima kalbėti savo tarme. Autorės manymu. Lietuvos lenkai turėtų mokėti dvi lenkų kalvas: literatūrinę ir savo tarmiškąją.

Algirdas Gustaitis viename savo laiške "Tėviškės Žiburiuose" klausia: "Iš kur Lietuvoje atsirado lenkai, jeigu visi repatriavo?" Jeigu visi lenkai būtų repatriavę, tai Lietuvoje lenkų nebūtų.

Sovietijos-Lenkijos siena

1944 m. liepos 28 d. buvo pasirašyta sutartis tarp lenkų Tautinio išsilavinimo komiteto ir Sovietų Sąjungos vyriausybės, pagal kurią buvo nustatyta Sov. Sąjungos-Lenkijos siena.. Lenkų komitetas atsisakė Vilniaus srities. Remianti

SEMANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cz. 500,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cz. 600,00

Užuojautos, Sveiklinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą Cz. 30,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Justindiba, 28 Parque da Mooca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cz. 10,00

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

Į tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cz. 800,00

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

šia sutartimi, tu pačių metų rugsėjo 22 d. sov. Lietuvos (Paleckio) vyriausybė ir lenkų komitetas pasirašė sutartį dėl pasikeitimo gyventojais. Norinčių išvykti iš Lietuvos į Lenkiją buvo 379.498 asmenys. Ne visi užsirašiusieji buvo lenkai, bet ir ne visi lenkai užsirašė. Londono lenkų radijas ragino lenkus pasilikti "savo pozicijose", tačiau nusprendė pasilikti tik tie, kurie galvojo, kad dėl savo politinių įsitikinimų arba neturto bus palikti ramybėje. Tokių Vilniuje buvo apie 2.000. Nors Lietuvos lenkai, kad apsigyvendintų iš Vokietijos gautas sritis ir buvo Lenkijai reikalingi, tačiau išvykus 171.158 asmenims, dideliu užsiregistravusių nusivylimui, evakuacija buvo sustabdyta. Pasilikusiųjų skaičių, prasidėjus ūkių kolchozinimui, papildė iš Gudijos į Vilnių atvykę lenkai.

1959 m. Lietuvoje buvo 8,5% lenkų, o 1979 m. — 7,3%. Jų skaičius nepasikeitė, tačiau kitų tautybių asmenų skaičiui augant, nuosimtis sumažėjo.

Varšuva ir Vatikanas

Lenkijos komunistų partijos oficiozas "Trybuna Ludu" rugsėjo 25 d. laidoje išspausdino Lenkijos vyskupų konferencijos pasisakymus. "T.L." rašo: "Vyskupai susipažino su pokalbių eiga tarp valdžios atstovų ir episkopato dėl diplomatinų santykių sunormalinimo tarp Lenkijos liaudies respublikos ir Apaštaly Sosto. Sėkminga tu pokalbių pabaiga turės didelę reikšmę K. Bendrijai, tautai ir valstybei. Nuolatinio Šv. Tėvo atstovo Lenkijoje, kaip ir LLR ambasadoriaus Vatikane paskyrimas sugrąžins daugelio šimtmečių gerų santykių tarp Lenkijos ir Apaštaly Sosto tradiciją".

Tai jau trečias tokio pobūdžio Lenkijos episkopato pasisakymas. Jeigu ateities konkordatas remsis 1950 m. sutartimi tarp Lenkijos valdžios ir episkopato (arkiv. Jalbzykovskis) atsisakė

šią sutartį pasirašyti — teisinosi liga), tai Vilniaus arkivyskupija nebus priskirta prie Lenkijos Bažnytinės provincijos. Greičiausiai Vilnius, kadangi Lenkijai nepriklauso, visai nebus minimas ir reikalas nebus išspręstas, tik Baltstogėje gyvenantieji Vilniaus arkivyskupijos vyskupai taps Baltstogės vyskupijos vyskupais.

"Žalgirio" nesėkmės

Milano dienraštis "Corriere della Sera" keliose laidoose rašė apie rugsėjo viduryje ten įvykusį vyrų krepšinio turnyrą tarpkontinentinei taurei laimėti. Praėjusių metų nugalėtojas Kauno "Žalgiris" pralaimėjo visas rungtynes ir liko paskutinėje vietoje. Kauniečiai pralaimėjo Jugoslavijos "Cibonai" 113:116, Brazilijos "Monte Libano" 90:109, Izraelio "Maccabi" 107:109 JAV "Washington All Stars" 122:126. Lietuvių komandoje žaidė: Brazys Chomičius, Marčiulionis, Brazdauskas, Kurtinaitis, Visockas, Lekarauskas, Krapikas ir Jovaiša. Turnyrą laimėjo Italijos "Tracer", baigmėje įveikęs Ispanijos "Barcelona" 100:84. J.B.

VĒLINĖS

Vyresnės kartos atmintyje dar tebėra gyva Lietuvoje kadaise švęsta Vėlinių tradicija su tūkstančiais žvakelių kapinėse, vainiko padėjimu ant nežinomo karivio kapo, su rudens krintančiais lapais ir savotiškai mistiška nuotaika.

Vėlinės, skirta diena visiems mirusiems paminėti, jiems prisiminti ir už jų vėles melstis. Vėlinės, šalia maldų už mirusius, šalia jų atminimo, pagerbimo, privalo tapti naujo ryžto diena, kad kada nors amžinybėje galėtume nebijodami tvirtinti padarę visa, ko buvo iš mūsų tikėtasi, ir ko Viešpats, mums dovanodamas gyvenimą laisvėje, iš mūsų reikalauja.

Mirtis yra natūrali kiekvieno gyvio pabaiga, nes tas, kuris gimsta, privalo ir

mirti. Krikščionys į mirtį neprivalo rėti tragiškai, nes tikėjimas į nemirtingos sielos išganymą stiprina tuos, kurie aprauda savo mirusius artimuosius. Tačiau ir natūrali mirtis, pasiekus tam tikrą amžių, gyvenus pilnutinės asmenybės gyvenimą, vis tiek gyviesiems yra skaudaus išgyvenimo momentas, nes atsiskyrimas yra visada graudus — mylimo asmens palydėjimas į amžino poilsio vietą.

Lapkričio antroji — Vėlinės, tai ypatinga mirusiųjų šventė. Bet ir visas lapkričio mėnuo — laikotarpis, ypatingai skirtas prisiminti ir apdovanoti mūsų mirusiųjų. Be abejo, mes tikime į pomirtinį gyvenimą. Tas mūsų mirusiųjų prisiminimas gali pasireikšti visokiais būdais, bet pats geriausias būdas suteikti galingiausią pagalbą — tai Šv. Mišios, nekruvinos Kalvarijos aukos pakartojimas. Jei randame sunkumų Šv. Mišias užprašyti, bent pamaldžiai jas išklauskime, priimdami Šv. Komuniją ir paaukodami už mirusius. Dvasinė siela dvasiniuose reikaluose tik dvasine pagalba gali pasinaudoti.

Todėl neatidėliokime, nelaukime mirimo metinių ar kitokių progų, bet melskimės už vėles dažnai ir pastoviai. Ir šį lapkričio mėnesį ypatingai uoliai atlikime šią meilės pareigą, nes juk tikrai šventa ir išganinga mintis melstis už mirusius.

Vyturys

Žinotina ir tikėtina

Kad tiesa tėra viena, todėl ir tikras tikėjimas tegali būti vienas. Kad vienodumas tikėjimo tiesose yra būtinas, o tokį vienodumą teturi tik Katalikų Bažnyčia.

KAUNAS

Poeto Maironio 125-tųjų gimimo metinių proga Kaune atnaujinami buvusieji jo namai, kuriuose dabar yra įsikūręs Lietuvos literatūros muziejus. Atnaujinimo darbus atlieka kultūros paminklų restauravimo tresto Kauno dirbtuvių specialistai. Iki 125-tųjų Maironio gimimo metinių š.m. lapkričio 2d. žadama atnaujinti buvusią poeto svetainę, įrengtą pagal dail. T. Daugirdo projektą. Yra išlikusių Maironio baldų, užuolaidų, paveikslų. Atnaujintojams žinoma, kaip atrodė lubų piešinys, sienos. Sukakties išvakarėse lankytojai galės apžiūrėti keturis atnaujinimo susilaukusius memorialinius kambarius, o penktajame buvęs įrengta literatūrinė paroda. Lankytojus šį rudenį muziejun pakvies ir Maironiui skirta sukaktuvinė paroda. V.Kst.

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvás de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombriñas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

Jurgis Janušaitis

NUOSTABUS REGINYS SAULĖJE

(Tešinys iš pereito numerio)

Staiga saulės vietoje pasirodo didelė monstrancija su žibančiais ilgais spinduliais. Ostijos vietoje didelė, skaidri šviesa. Joje žaismingai žaidžia didesnės ir mažesnės figūrėlės, labai panašios į mažyčius angeliukus, matytus bažnyčiose, lubų skliautuose. Aš juos pavadinau mažo dievukai. Tik staiga vėl nušvinta didelė šviesa visas dangus ir atrodo net žemė. Po to staiga matau tik didelį, labai šviesų mėnulį, nuo kurio į šalį eina tamsėjantys šešėliai. Jokio spindėjimo, panašaus į saulę. Ir šiame mėnulyje vėl pasirodo tie patys angeliukai, mažytės būtybės, žaismingai judančios. Tuo pačiu metu lyg iš pakalnės tame šviesos spindesyje kyla siluetas: pirmiausia pasirodo tarytum vienuolės apdaro galva, vėliau kyla, didėja ir šis siluetas artėja ir pagaliau sustoja. Siluetas panašus į moters apdarą, lyg būtų senoviškos vienuolės arba Marijos apsuhta statula.

Staiga vėl didelė šviesa, nušvinta visas dangus, po akimirkos vėl matau tik monstranciją, tą pačią, o ostijos vietoje šviesą, kurioje vėl žaismingai žaidė tos figūrėlės. Po šios akimirkos tarytum ėmė vargti akys. Stebėjimą nutraukiau. Šalia stovinti moteris ėmė šaukti: žiūrėk, žiūrėk, fotografuok ir rodė į saulę. Bandžiau fotografuoti. Per aparato langelį dar mačiau tuos pačius ženklus, bet nuotrauka neišėjo. Šio regėjimo metu nutilo bažnyčioje ir lauke minios giedotos litanijos posmai. Visiška tyla. Toliau lauke matėsi stebėjimo ar filmavimo stotis, sekusi saulės kaitą.

Negalėčiau žodžiais išreikšti to meto savijautos. Tik šiurpuliai nubėgo kūnu, kažkas keisto atsitiko ir mano vidiniame pasaulyje. To išsakyti negalėčiau. Reikia pačiam pergyventi. Šalia manęs stovėjusi Matilda Marcinkienė sakė, kad mačiau si kažką saulėje keičiantis, bet ėmusi ašaroti ir to vyksmo stebėti negalėjo.

Daug kam tuojau tą įvykį papasakojau. Papasakojau ir savo grupės žmonėms; tuojau sutiktiems to įvykio miestelyje. Dalis mūsų piligrimų tuo metu meldėsi Apsireiškimo kalne, o keletas bandė surasti jaunuolius, kuriems pasirodo Marija. Jie tokio reiškinio nematė.

Po kelių dienų atvykome į Roma. Sė-

Kun. dr. Kęstutis Trimakas, iškėlęs Lietuvos vėliavą, veda mūsų grupę į Apsireiškimo kalną Medjugorje, Jugoslavijoje.

dime popiežiaus audiencijos salėje, laukdami popiežiaus pasirodymo. Staiga mane šaukia dr. Petras Kisielius, sėdėjęs kiek atokiau kitame suole nuo manęs. Jis sako, Janušaiti, štai, viena ponia iš Melbourne pasakoja tą patį, ką tu esi matęs. Ji panašiai matė reiškinius, tik, atrodo, kitą dieną. Bet labai panašiai pasakojo apie įvykį, kaip ir aš. Skačiau vėliau knygoje, kurioje pasakoja tie jaunuoliai tardytojams, kad jie yra matę panašių reiškinių, tik jiems pasirodė Marija su kūdikėliu. Aš nei veido, nei rankų, nei kojų nemačiau. Tik vien siluetą.

Liepos 13 d. mūsų vietinis dienraštis įsidėjo vienos amerikietės pasakojimą apie regėjimus šioje vietoje. Ji mačiusi ir tubernakulą ir kitus reiškinius. Mano pasakojimu galima tikėti ar ne. Galima iš jo tyčiotis, juokauti. Tai kiekvieno privilegija. Man gi buvo nuostabi akimirka, greičiausia niekada nepasikartosianti. Nevertas esu stebuklų, nelaikau, kad mačiau stebuklą, tik nuoširdžiai papasakojau tą savo nepaprastą pergyvenimą. Manau, kad ir tie tūkstančiai žmonių, drauge su manimi stebėjusių saulę, taip pat bus matę nuostabių dalykų.

Nuostabu, kad komunistinėje šalyje vis tiek toleruojami tokie dalykai. Nuo kalnų šviečia kryžiai, rodantys ir tvirtą žmonijos tikėjimą Kristumi.

AUSTRALIJA

Australijos lietuviai džiaugiasi į VI-ji Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą atvyksiančiais paskaitininkais, veikėjais ir menininkais. Atvyksiančiųjų sąrašė minimi: Lietuvos atstovas Vatikanui Stasys Lozoraitis, prof. dr. Tomas Venclova, kun. Antanas Saulaitis, SJ, muzikologė Emilija Pakštaitė-Sakadolskienė, Viktoras Nakas iš Lietuvių informacijos biuro Vašingtone, Gintė Damušytė iš Lietuvių informacijos centro Niujorke. PLB valdybos pirm. Vytautas Kamanatas, ALB krašto valdyba stengsis suorganizuoti G. Damušytės ir V. Nako susitikimus su Australijos visuomene, spauda ir radijo atstovais. Iš Britanijos atvyksiančios estradinės muzikos sol. Violetos Rakauskaitės-Štromienės koncertai rengiami Kanberoje, Sydnėjuje, Adelaidėje ir Melburne spalio mėnesį. Čikagietis R. Lapas pirmojoje gruodžio pusėje rodys filmus apie Lietuvą Kanberoje, Sydnėjuje, Adelaidėje ir Melburne. Toronto dainininkių kvarteto "Sutartinė" koncertai numatyti: Melburne – š.m. gruodžio 20 d., Kanberoje – gruodžio 26 d., Sydnėjuje – gruodžio 27 d., Adelaidėje – 1983 m. sausio 2-3 d.d.

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

PARDUODAM E

AUTOMOBILIAMS

LIPINĖLIUS – Adesivos

SKYDELIUS su grandinėlemis

Chaveiros com emblema Vytis.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

ADVOCACIA E IMÓVEIS

EDSON DEOMKINAS

Direito CIVIL · Dir. CRIMINAL

Direito TRABALISTA

Av. Novo Horizonte, 213 · Conj., 2

COMPRAS - VENDAS -

ADMINISTRAÇÃO DE BENS

Vila Sacadura Cabral · S. André

Magdalena Vinkšnaitienė

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

(tęsinys iš M.L." Nr. 42)

Pilis Gedimino kalne

Vilniuje Gedimino kalnas, kuris dabar dažniau vadinamas Pilies kalnu, nėra didelis. Jo aukštis – 50 m., viršus yra 60 m. pločio ir 120 m. ilgio. Kalnas randasi Neries ir Vilnios upių santakoje.

Kalno viršuje pirmoji ten pastatyta pilis jau Mindaugo laikais buvo apsigynimo tvirtovė. Visos pilys buvo statomos apsigynimui nuo priešų, kurių senovės Lietuva turėjo daug – kryžiuočiai, totariai, švedai ir kt. Todėl turėjo daug ir pilių. Pirmosios pilys buvo statomos medinės, bet su akmenų įtvirtinimais.

Vilniuje Gedimino laikais jau minimos 2 pilys: aukštutinė ir žemutinė.

O Vytautas po Vilniaus miesto gaisro (1419 m.) pastatydino Gedimino kalne didelę mūrinę pilį, kurios apatinėje dalyje įrengė rūmus savo rezidencijai. Be to, šalia pilies pastatė namus ginklams, maistui, sargybai, įgulai ir t.t. Pilies sienos buvo 3 m. storumo. Pilis turėjo 3 bokštus. Vakarinis bokštas buvo 4 aukštų.

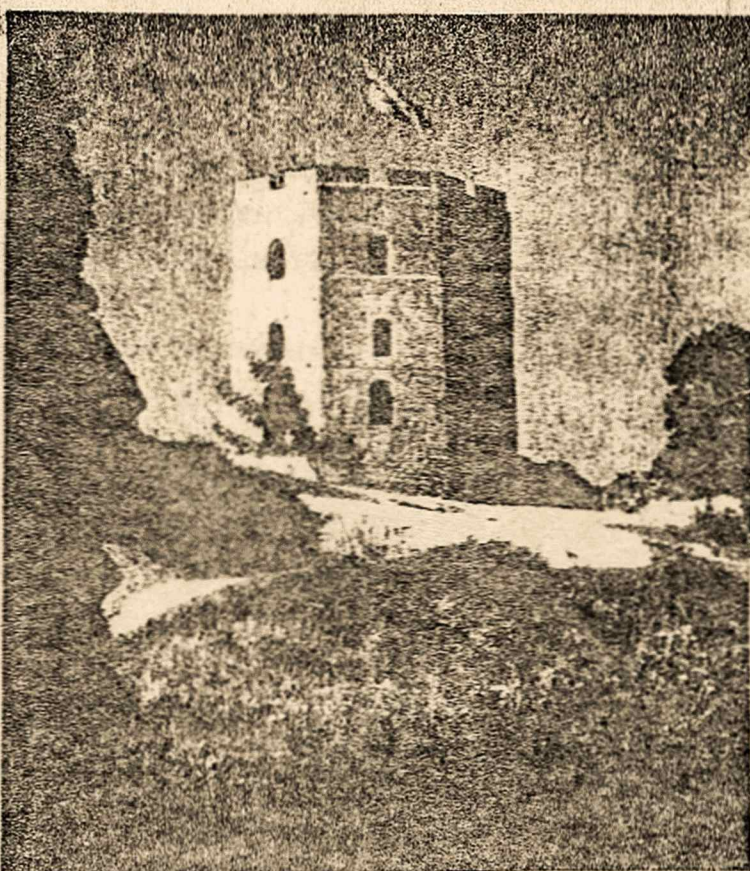
Gedimino kalno pilis daug kartų buvo taisoma ir pertvarkoma.

Metams bėgant, kai pilies jau niekas nenaudojo kaip tvirtovės, (nuo 17 šimtmečio), visi pastatai ėmė irti ir griūti.

Daug restauravimo darbų buvo atlikta 1930 – 1941 m. bėgyje. O vakarinis pilies bokštas buvo restauruotas 1948 m.

Kai mes, turistai, įkopėme siaurais, stačiais ir sraigtinės sistemos laiptais į pilies bokštą, galėjome matyti Neries upę, Panerių kalnus, senąjį Vilnių su daugelio bažnyčių bokštais, o tolumoje atpažino me ir mūsų viešbutį "Lietuva". Aplankėme taip pat pilyje įrengtą muziejų, kuriam yra sudėtos įvairios Gedimino kalne atstos istorinės iškasenos.

Netoli Gedimino kalno randasi garsi gotikiniu stiliumi šv. Onos bažnyčia, o taip pat Bernardinų vienuolyno Šventovė, kuri dabar yra reformuojama.

Šv. Petro ir Povilo bažnyčia

Pirmoji šio vardo bažnyčia Vilniuje, Antakalnyje, buvo medinė ir, 1594 kilus gaisrui, sudegė. Buvo pastatyta kita mūrinė, kurią 1655 m. priešai visai sunaikino. Tada Didysis Liet. K-tijos etmonas Mykolas Kazimieras Pacas paskyrė 70.000 auksinų naujos bažnyčios ir vienuolyno statybai, kuri užtruko 10 metų.

Fundatorius norėjo, kad bažnyčia būtų turtingai dekoruota, todėl buvo pakviesti garsiausi to meto skulptoriai italai, kurie turėjo didelį kūrybinį išradimą ir aukštą meninę kultūrą. Dekoratoriai dirbo dar 5 metus, dalyvaujant su idėjomis pačiam fundatoriui.

Pagal informaciją, šioje bažnyčioje yra apie 2.000 skulptūrų. Todėl, įėjusį į šią šventovę, pasijutau lyg esu kažkur kitame pasauly – tiek daug čia puošnumo ir nematyto grožio. Pasidairiusi į visas puses, pagalvoju: kokią kantrybę ir kokį darbštumą turėjo tie menininkai, kurie čia dirbo. Kokia laki buvo jų fantazija sukurti ir suderinti tiek meno vienoje šventovėje.

Pirmiausia akys sustojo prie įspūdingos Kristaus Prisikėlimo skulptūros. Pasakui dėmesį patraukė 4 evangelistai: Jonas vaizduojamas su ereliu, Matas – su angelu, Morkus – su liūtu ir Lukas – su jaučiu. Bažnyčios nišose atrandi visų apaštalų skulptūras.

Yra 6 šoninės koplyčios: Šv. Karžygių, šv. Mergelių – (Šv. Uršulės), Šv. Sebastijono, Šv. Augustino, Šv. Stepono ir Ma-

loningosios Dievo Motinos. Mergelių koplyčioje randasi skulptūros: Barbaros – su bokštu, Katarinos – su ratu ir kalaviju, Apolonijos – su replėm ir Magdalenos – su indeliu rankoje. Karių koplyčia vaizduoja šarvuotus riterius, raitelių dvikovas ir t.t. Bažnyčios prieangyje yra Šv. Jono Krikštytojo, Šv. Juozapo, Šv. Kristoforo. Skulptūros ir Mirties alegorija.

Yra taip pat pavaizduota Šv. Petro ir Povilo istorija, Kristaus kančios scenos, Ambrozijaus, Baltramiejaus, Longino, Grigaliaus ir kitų šventųjų skulptūros.

Bažnyčios sienose, ant kolonų ir skliautuose yra daugybė angeliukų ir amūrinkų, kurie visi turi savo paskirtį: vieni groja kokį nors muzikos instrumentą, kiti laiko kokį liturginį įrankį ar uždangą, kiti joja ant slibinų, o dar kiti tik tai žaidžia su varpeliais ir pan. Yra taip pat daug simboliškos augmenijos – vaisių pintinelių, žolių ir gėlių.

Visos skulptūros ir gausūs papuošimai sudaro vieną bendrą kompoziciją, sakyčiau – vieną sudėtingą skulptūrinę psalmę. Visa tai užburia stebėtoją gilia religinio meno mistika.

Tokia yra Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Vilniuje.

Tai reto grožio ir labai vertingas barokinės architektūros paminklas Lietuvoje, kuris yra rodomas visiems Vilnių lankančioms turistams.

Festivalis "Baltica 87".

Šiomet Vilniuje nuo liepos 15 d. iki 19 d. vyko tarptautinis sovietinių Baltijos respublikų organizuojamas folkloris (liaudies dainų, šokių ir poezijos) festivalis, kurį turėjo progos pamatyti ir mūsų ekskursijos dalyviai. Tuo pasirūpino Intouristas.

Festivalis vyko Kalnų parke. Jo programoje pasirodė, apart lietuvių, latvių ir estų, taip pat ir svečių folkloro grupės iš Lenkijos, Vengrijos, Rytų ir Vakarų Vokietijos, Rusijos, Gudijos, Prancūzijos, USA. ir Švedijos. Dauguma folkloro dalyvių buvo lietuviai.

Programa buvo labai įvairi ir gerai paruošta. Festivalį stebėjo apie 1500 turistų ir 20 žurnalistų, atvykusių iš užsienio. Spektaklis paliko visiems žiūrovams neužmirštamą įspūdį.

Sekančiais metais festivalis "Baltica 88" bus rengiamas Latvijoje, Rygos mieste. (Bus daugiau)

COMERCIAL SUEIKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaláa, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

CURSO
AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA
Informações: tel. 273-0338

A. Kalnius

GILIAI ĮMINTOS PĖDOS 50 METŲ
BŪVYJEKun. dr. P. Gaidos auksinis kunigystės
jubiliejus

(Tęsinys iš pereito numerio)

Dar tenka pridurti, kad šio savaitraščio įrikiavimas į pirmąsias gretas priklausė ne tik nuo redaktoriaus žurnalistinės įžvalgos į mūsų visuomeninio gyvenimo reiškinius, bet ir nuo jo paties idėjinio šių reiškinių apvalkalo. Sakysim, jo vedamieji straipsniai visad yra giliai išmąstyti ir sklandžia kalba išaktyti. Neretai teko pastebėti, kad jie ilgomis citatomis yra panaudojami kituose laikraščiuose.

Žinoma, vieni vedamieji laikraštyje tai dar ne viskas. Čia prisidėjo redaktoriaus ir plati pažintis su išeivijos akademine bendruomene ir aplamai paveikiais bendradarbių sluoksniais. Jis juos sutelkė apie "Tėviškės Žiburius", kuriems jie nuoširdžiai tarnavo. O be kita ko, jis ir iš silpnesnių daug ką išspaudžia, paveddamas savo plunksną po jų raštus. Žinoma, šiems darbams reikia skirti šešių ilgu dienų valandų laiką.

Be to vienam redaktoriui aprėpti didelio formato ir plačios visuomeninės, kultūrinės ir informacinės apimties savaitraštį yra per sunku. Dėl to po kelerių metų vienišo darbo kun. Gaida redaktoriaus titulu gavo stiprų pagalbininką Vytautą Kastytį 1966 m. Redaktorius Kastytis, taip pat gerokai apsikaustęs žurnalistine ir menine patirtimi, jam pavestą suredaguoti pirmąjį puslapį ir išeivijos lietuvių bei pavergtos tėvynės kultūrinės veiklos skiltis atlieka stropiai ir išsamiai. Ogi jo politinių žinių santraukos taip pat yra vertos "Tėviškės Žiburių" vardo. Be to, pats būdamas poetiškos sielos, kartas nuo karto pajvairina laikraštį savo kūryba.

Betgi kun. Gaida yra ne tik geras spaudos darbininkas, ne tik "Tėviškės Žiburių" siela, bet ir pareigingas bei išsiskus kunigas. Mes jau pastebėjome jo kunigišką veiklą Vokietijos bei Belgijos lietuvių ir kitataučių tarpe, o taip pat nemažai valandų skiria ir torontiečiams lietuviams. Jis taip pat savo laiką tvarko, kad nenukentėtų nei kunigo, nei redaktoriaus pareigos. Dėlto jo pamokslai visados primena jo vedamųjų straipsnių gaidą.

Jis yra gana veiklus ir aplamai sielovadinė veikloje, taip pat ir visuomeninėje darbuotėje. Jis yra bene vienintelis ilgiausiai išbuvęs Kanados ir Pasaulio lietuvių kunigų vienybės valdybose pirmininko ir kitose pareigose. Gyvojo žodžio kūryboje jis yra skaitęs nemažai paskaitų ne tik religinėmis, bet ir kultūrinėmis temomis.

Jis savo charakterio vienu kitu bruožu kai kam gali atrodyti šiek tiek keistokas. Antai, ar jį kai kas teisingai besupras sužinojęs, kad jis, kaip redaktorius, "Tėviškės Žiburiuose" dirba mažiau negu pusvelčiui. Jo atlyginimas vargu ar besiekia vieną trečdalį laiškanesio atlyginimo. Čia, žinoma, nekalta "Žiburių" draugija. Ji metų metais siūlo algos pakėlimus, bet jis vis atsisako. Girdi, jam užtenka. Tai yra didelė auka ne tik laikraščiu, bet ir skaitytojui. Iš tų santaupų draugija ir su kai kurių aukotojų pagalba pajėgė įsigyti modernias kai kurias spausdinimo priemones, nors ir ne visas.

Šis aprašas jokių būdu neišemia Jubilato asmenybės turinio. Jis yra vertas platesnės studijos, o už vis geriausia — monografijos. Aš naudojausi savo kuklia pažintimi, esu įsiklausęs kitų nuomonių ir perskaitęs eilę jo raštų.

Anapilio parapijos taryba ir Kanados lietuvių katalikų "Žiburių" draugijos valdyba kun. Dr. Pr. Gaidos 50 metų ir klebono kun. J. Staškaus 25 metų kunigystės sukakčių minėjimą ruošia rugsėjo 27 d., sekmadienį, 4 v. p.p Lietuvos Kankinių bažnyčioje ir Anapilio salėje. Organizatoriai kviečia lietuvių visuomenę gausiai dalyvauti. "Tėviškės Žiburiai"

PRO PATRIA

*Už tave, už tave mylimoji
Gintariniais krantais Lietuva.
Mes išėjom į kovą nelygią
Ir prigėrėm kraują Nemune.*

*Dėl tavęs karštas kraujas tekėjo,
Jaunais kūnais nuklojom laukus...
Gėso akys, o broliai tikėjo,
Kad rytojus ateis mums šviesus.*

Klajūnas

"Balsas iš laisvės kapo"

1931 m. spalio 15 d. Lietuva laimėjo Haagos teisme bylą su lenkais dėl Lentvario — Kaišiadorių geležinkelio linijos atidarymo.

TRUMPAM PAS SAVUOSIUS

Nė keletą pilnų parų Lietuvoje pabūti negalėjome. Per tas kelių dienų valandas praleistas Vilniuje, trumpai pabuvus Kaune ir Trakuose, ką įmanoma apie dabartinę Lietuvą sužinoti ir parašyti! Grupinių ekskursijų į Lietuvą nariams jau leidžiama nuvažiuoti ir į tėviškę. Kai kam ir pavyksta užsukti trumpam laikui pas savuosius. Koks malonumas pamatyti savo vaikystės ir jaunystės takus, kur augdamas bėgiojai, mokeisi ir dirbai.

Ne vien Lietuvos gamtovaizdis tebežaliuoja, o ir žmonės lietuviai gyvuoja: auga, bręsta, mokslinasi jaunimas; lietuviybė dar, ačiū Dievui nepalaužta.

Gražus tas mūsų senelis Vilnius. Pabuvojęs jame išsineši jo svajingumo ir neblėstančio romantizmo prisiminimą. Teko kopti ir į Gedimino kalną. Tas kalnas dėl senatvės silpnybės dabar buvo toks aukštas ir status... Gražu buvo ant to kalno, prie pilies bokšto pastovėti, pasižvalgyti, Vilniaus bažnyčių bokštus, it rodyklės į dangų rodančios, stebėti. Tik mūsų trisipalvės ten betrūko.

Štai ir atsisveikinimas. Sunku apskakinti tos atsisveikinimo scenos įspūdį, tą visą jausmą ir visą realią reikšmę. Kažką bendro jautėme visi, — ir palydintieji ir išvažiuojantieji. Kažką mes jautėme. Tasai bendras jausmas toks didelis, kad negalima jo nei pilnai suvokti, ir juo labiau aprašyti. Galime tik išreikšti dalį.

Nebuvo vien tiktai giminės; čia buvo daug žmonių, visi — betkieno giminės, visi lietuviai, visi broliai ir seserys... Toks buvo jausmas. Žiūrėjau į jų veidus, į akis, žiūrėjau į juos, žiūrėjau, kad ilgai ilgai atminčiau.

"Iki pasimatymo". Neverkit. Pasimatysim... Mes jūsų neužmiršim, mes visą laiką su jumis... Ne, aš nenorėjau verkėti. Aš vis dar jiems šypsojau. Bet vienu metu pajutau, kad veidu kažkas rieda. Akys apsitraukė lyg rūku... Dar galėjau išstarti "sudie" ir štai pabrėždamas "su Dievu" pasakiau.

"Iki pasimatymo. Anksčiau ar vėliau, bet — iki pasimatymo".

Ir štai jau mes lauke. Priartėjo autobusas, kuris veš mus į tolimąjį laukiantį lėktuvą. Jau lipome į autobusą. Veidai už tvoros pasiliko, nuo lėktuvo jų nei silueto nebematėm.

Nebuvo mojančių rankų, jokių aplink žmonių. Ir Vilniaus pastatų nesimatė. Šį kartą dangaus nei debesų nebemata. Dabar mes tolim nuo visko. Graži susitikimo pasaka pasibaigė.

Mūsų visi jausmai pasiliko Vilniuje.

Turistas

ANGIE

GIRCKUS & CIA. LTDA.

CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA

MODAS

Rua Solon, 773
CEP 01127

Fone: 221-6377

— São Paulo — Capital

Bom Retiro

VYTAUTO DIDŽIOJO MŪŠIS PRIE VORKSLOS

Rugsėjo-spalio mėnesiais mes turime prisiminti Vytautą Didįjį ir jo laikų Lietuvą. 1430 m. spalio 27 d. tas garsusis Lietuvos karo vadas ir valstybės vyras mirė, nespėjęs įgyvendinti vieno didžiųjų savo politinių siekių — vainikuotis Lietuvos valdovu. Jei kiekviena mirtis yra tragiška, tai Vytauto Didžiojo mirtyje slepiasi visos mūsų tautos tragizmas.

Iš visų gausių problemų, kurios surištos su Vytauto Didžiojo ir jo laikmečio Lietuva, šiuo metu galbūt įdomiausia yra jo Rytų politika, ypač kovos su mongoliškai totoriškomis Azijos jėgomis.

XIV a. antroje pusėje garsaus Vidurinės Azijos karo vado Timurlenko (Tamerlano) pastūmėtas mongoliškai totoriškos kariuomenės vėl pajudėjo Europos link. Tai buvo lyg antras veiksmas Džengischano pradėtos epopejos Europos sunaikinimui. Pirmą smūgį atlaikė Maskvos kunigaikštis Dimitrijus Doniškis, bet pilno laimėjimo negalėjo pasiekti. Galutinam susidorojimui buvo pašauktas Vytautas Didysis.

O proga pasitaikė labai gera. Avangardinė tos azijinės imperijos valstybė buvo Aukso Orda, kuriai Maskva dar tebemokėjo metinę duoklę, bet kurioje XIV a. gale kilo vidaus kovos. Jos chanas Tochtamyšius buvo išvytas ir kreipėsi pagalbos pas Vytautą. Vytautas sutiko padėti, nes tuo jis galvojo, taip sakant, nušauti du zuikiu: ir Azijos pavojų pašalinti ir perimti Maskvos kunigaikštiją po savo globa.

Šis žygis gerai atsiliepė ir į visas katalikiškos ir į Kryžiaus karus linkusios Europos nuotaikos. Užtai tam žygiui buvo sumobilizuotos ne tik pagrindinės Lietuvos ir nuo jos priklausomų sričių karo pajėgos, bet taip pat politinių Aukso Ordos pabėgėlių pulkai, pagalbinais vokiečių ordino daliniai ir kryžininkai iš kitur. Pats popiežius laimino šį žygį. Kijevas buvo iš visur plaukiančios kariuomenės rinkimosi centras, o pats mūšis įvyko 1388 m. rugpiūčio mėn. pietų Ukrainos lygumose prie Vorkslos upės.

Įdomu, kad Aukso Ordos chanas — Temiras — Katlogas paskutiniu momentu bandė tartis su Vytautu ir pasiuntė pas jį savo pasiuntinius. Anot vieno kro-

nikininko, tų pasiuntinių kreipimasis į Vytautą buvo taip suredaguotas: "Išduok pabėgėlių Tochtamyšius... ne, negaliu būti ramus, kol jis tebėra gyvas ir pas tave. Permainingas mūsų gyvenimas, šandien esi chanas, rytoj — pabėgėlis, šandien esi turtingas, rytoj — elgeta, šandien visi tavo draugai, rytoj visi — priešai. Aš lygiai bijau ir savųjų ir svetimųjų". Vytautas nesutiko išduoti nelaimės sąjungininko.

Prieš pat mūšį chanas dar kartą kreipėsi į Vytautą. Vytautas, anot kronikininko, jam taip atsakė: "Dievas palenkė man visas žemes, palenkė ir tave. Būk mano sūnus, o aš būsiu tavo tėvas ir mokėk man metinę duoklę. O jei nenori būti mano sūnus tai būsi mano vergas ir visa tavo orda bus atiduota mano kardo valiai". Chanas ir su tomis sunkiomis sąlygomis būtų sutikęs, bet atvykęs senas totorių generolas Edigėjus su savo kariuomene jį atkalbėjo ir mūšis įvyko.

Vieta nebuvo palanki sunkesnei Vytauto kariuomenei. Be to ji buvo labai maišyta ir įvairiaspalvė. Kai kurie daliniai (ypač pačių totorių) pasidavė panikai ir pasileido bėgti. Mūšis pasibaigė visišku Vytauto pralaimėjimu. Jis pats su savo jaunesniu broliu Zigmantu vos bėpaspruko. Totorių daliniai smarkiai nuteriojo ukrainietiškas Vytauto žemes, bet jokios teritorijos neokupavo. Vytauto pralaimėjimas ties Vorkslu yra iš tos pačios serijos, kaip švedų Karolio XII pralaimėjimas ties Poltava, Napoleono — ties Maskva, Hitlerio — ties Stalingradu.

Be abejo perdeda, kai kurie istorikai, kurie laiko Vorkslos pralaimėjimą lietuvių tautos nykimo pradžia. Tas pats Vytautas, dar daug karinių laimėjimų pasiekė po to, ir pagaliau pati Aukso Orda buvo pasidariusi jo vasalu.

Vyturys

VĒLINIŲ ŽVAKĖS ŠVIESOJE

Vėl nuskubėjo metai, kai čia pat me name ir gerbiame atmintį Amžinybės atilsyje mus palikus, daug labai brangių ir artimų tautiečių išėivijoje.

Jie nesulaukė tos iškilmingos dienos 1987 m. birželio mėn. 28 d. kai taip didžioji dalis gyvųjų galėjo džiūgauti laisvėje Lietuvos Krikšto 600 — sukaktimi ir dar didesniąja dovana — Vyskupo Jurgio Matulevičiaus — Matulaičio (1871 - 1927) Vilniaus arkivyskupo, marijono Dievo Tarno pripažinimu palaimintuoju Šv. Tėvo popiežiaus Jono Pauliaus II jo

Konsiliumo nutarimu. Jis ilsisi ten, iš kur niekas nebesugrįžta.

Daug metų lankau kapus Vėlinių dieną, kur ilsisi mano draugai, draugės bendro likimo ryšyje, nes savieji visi nebepasiekiami Lietuvoje. Lankau tuos kapus prisiminimų vainiką maldon įrišdama, kiek išgalės duoda — palieku atminimų gražiausias gėles ir vieną kitą gyvą rožę — ištikimybės ir meilės simbolį.

Bet noriu atkreipti dėmesį savo tautiečių šeimų ir S. Paulo Lietuvių Bendruomenės, kad šiais 1987 m. taip svarbiais Lietuvos Krikšto jubiliejaus metais, visi lietuviai krikščionys Brazilijoje (o ypač S. Paulyje!) — prisimintų savo artimiausių giminių atmintį, bent aptvarkant tą jų poilsio apžėlusį, niekad nelankomą kapelį.

Mano sugestijos: Br. Lietuvių Ateitininkų Patriarkui A.a. Dr. Elizėjui Draugeliui su žmona Julija ir marčia Edite Draugeliene, aptvarkykite jų kapelių vietą Morumbi kapinėse — sueikite kiek esate, sukalbėkite "Rožinį" — padėkite savo kuklios širdies kuklias gėles, kad einą pro šalį irgi pasimelstų už jų vėlių Amžiną poilsį.

Br. Lietuvių Bendruomenei — prisiminkite a.a. Zenoną Bačelį su žmona Aleksandra, apleistuose kapinėse ten pat Morumbi, Marytę Bumblienę ten pat. Prisiminkite tą didį patriotą Juozą Karpavičių — Lapos kapinėse — aplankykite jo kapelį... — Petrą Žarkauską — nežinau kapinių. Bet ir Getsemani kapinėse Katafai giminės, a.a. Joną Antanaitį, Klementiną Valavičienę, Jurgį Sliesoraitį ir a.a. mūsų paskutinio Lietuvos Konsulo Aleksandro Polišaičio kapą Aračá kapinėse.

Krikščionio meilė yra drauge gyva su gyvu žmogumi. Krikšto pareigose mes esame atsakovai. Kiekvieno mūsų kelias yra — užgimti, gyventi labai trumpą laiką, kažką nuveikti ir išnykti. Bet mums yra perduota tradicija nuo protėvių gerbti savųjų genties kaip gyvuosius taip ir mirusiųjų nuopelnus. Tad vieningai minėjime šių metų 600-ųjų Krikščionybės Lietuvos Tautos, tikrai krikščioniškai, "ne kardų", bet giliu susimąstymu ties kapais tų, kurie nešę gyvenimo kryžių kantrybėje užgeso.

P. S. Labai įdomų įspūdį paliko man, a.a. P. ir U. Joteikų mirties suruoštas minėjimas Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje. Ten mes meldėmės už visus kun. Petro Rukšio pamokslą išklause. Ten visi giedojome ir meldėmės (kiekvienas savuosius prisimindami). Ten maldojė visi buvome viena šeima. O kas teliko išėivijoje mums? Tik priglusti prie geros širdies, kur Lietuva dar skamba giesmėmis ir daina saulėtų prisiminimų jaunystės, taip skubiai prabėgusios. Ačiū.

Halina Mošinkienė

POSTO DE SERVIÇOS

SOUZA LTDA.

Rua Voluntários da Pátria, 1275
Santana

Tel. 290-4899

VIENI VIENAIP, KITI KITAIP

Aną savaitę kun. Pr. Gavénas gavo — ir tai laiko ypatinga gimtadienio dovana — kelias skirtingas "komunikacijas": laišką iš Vatikano, atsiliepimą iš Brazilijos parlamento, ir laiškutį, nuo vieno "patrijoto" iš Sto. Amaro, SP.

— **Laišku iš Vatikano** Šv. Tėvas dėkoja už sveikinimus jo Šventenybės gimtadienio proga (V. 15) ir džiaugiasi įvairiom iniciatyvomis, kurių S. Paulo lietuviai imasi, kad gražiai atšvęstų Krikščionybės Jubiliejų.

Visa tai giliai įvertindamas, Šv. Tėvas drąsina ir siūnia linkėjimus: kad jubiliejinės šventės skatintų visą bendruomenę žengti tikėjimo keliu, turint sąmonėję priklaušumą vienai ir vieninteliai Bažnyčiai, ugdant religinei Lietuvos tradicijai ypatingas vertybes, kaip neseniai buvo paties Popiežiaus iškeltos jo Apaštaliniam Laiške, ir dar, kad toks gyvenimas tikėjimu vyktų Kristaus žodžio šviesoje, kuris pats save pavadino Keliu, Tiesa ir Gyvenimu.

Siems savo linkėjimams sutvirtinti Šv. Tėvas meldžia visiems — šiais Marijos Metais per mūsų Atpirkėjo Motinos užtarimą — gausybę Dievo malonių ir siūnia savo Apaštalinį Palaiminimą.

Popiežiaus laiškas buvo atspausdintas ML-voj.

— Deputato laiškas

Rugsėjo 24 O ESTADO DE S. PAULO dienrašty išėjo kun. Pr. Gavéno straipsnis, kurį redakcija užvardino "Padre lituano contesta Boff", kur įrodoma kreiva Boffo informacija apie "religijos laisvę" Lietuvoje ir pristatoma gyvenama padėtis, pasiremiant ypač Katalikų Komiteto Tikinčiųjų Teisėms ginti dokumentu (plg. L'Eglise en Lithuanie, ML-vos persispausdinta 1987 m.).

Brazilų federalinis deputatas Eliel Rodrigues (PMDB — PA) rugsėjo 28 parlamente atsistojęs išdrožė kalbą, (pronunciamiento), kurią nušvietė "rimtą padėtį, kurioje dažnai atsiduria krikščionys tikintieji Europos Rytų kraštuose".

Kaip tik tomis dienomis lankėsi Brazilijoje (sostinėje) Sovietų kacleris Eduardas Ševardnadzė, stengdamasis užmegzti santykius su brazilais "pramonės, technikos, prekybos, mokslinių tyrinėjimų

srityse", bei pravesti "kultūros, sporto ir švietimo integraciją". Brazilų deputatas, žvelgdamas į sovietų pastangas tokiems santykiams užmegzti, pasirėmęs faktais ("pagal informacijas, kurios pasiekia mūsų kraštą"), įrodė kaip sovietų pilietis yra visaip varžomas ir net baudžiamas dėl savo religinių įsitikinimų. Ir priėjo išvados: "Brazilijos federaliniai deputatai evangelikai, milijonų Brazilijos krikščionių vardu, giliai ir nuoširdžiai į Jus apeliuoja, kad tas M. Gorbačiovo reklamuojamas 'glasnost' apimtų ir tikėjimo laisvę".

Ir kalbos tekstą, kurį pasirašė 17 parlamentarų, kartu su asmeniniu laišku, įteikė Sovietijos kancleriui, "dėkodamas už atitinkamą dėmesį į iškeltą reikalą".

Deputatas Eliel stengėsi telefonu susisiekti su kun. Gavénu ir jį "pasveikinti, už puikų straipsnį (pelo excelente artigo)" bei "padrąsinti tęsti kovą už persekiojimus mūsų brolius". Tačiau nei per TELESP negavęs numerio, pasiuntė jam laišką su savo kalbos bei laiško Ševardnazei nuorašu per O ESTADO direktorių — savininką Dr. Julio de Mesquita Neto. Tad federalinio deputato laiškas — kalba su 17 parlamentarų parašais atsiėmė gal įtakingiausio Brazilijos dienraščio redakcijoj.

— *Anoniminio "patrijoto" laiškas. Ant voko: Pranas Gavénas, Rua Juatindiba 20, Mooca, São Paulo, SP. — ir pašto antspaudas: Santo Amaro, SP. o viduj tekstas (netaisytas): Gerbiamas pane Gavensky, Skaitydamas laikraštį O Estado de S.P., radau ilgą straipsnį plačiai aprašyta apie katalikų persekvojimą Lietuvoje, daug neteisybės prirašyta. Daugiause keista buvo man kad Pane Gavensky Vilna (Vilnių) laikote Lenkijos žeme (Vilianska Zemlia). Ar žinote Pane Gavensky kad mūsų sostynės Lietuvos vardas Vilnius o ne Vilna. Lietuvos sostynė Vilnius buvo yra ir visuomet bus. Popiežius yra lenkas, jis dar nepripažįsta Vilniaus kraštą Lietuvai, jis visuomet Vilnių vadina Vilna kaip Lenkijos dalis. Aš jį pateisinų nes jis lenkas savo tėvynės patrijotas. O pane Gavensky Lietuvos išgama.*

Su pagalba

Lietuvos Patrijotas

São Paulo, spalio m. 8 d.

P a s t a b a:

Negaliu asmeniškai atsakyti tokiam "patrijotui", kuris nedrįso savo vardą, vardę pasakyti ir duoti savo adresą. Tad turiu pasinaudoti laikraščiu. Tai tik dvi trys pastabos:

— Demokratiškai kiekvienas galim išreikšti savo mintis, tik kad jos būtų padorios, pagrįstos, ir ne būtinai užgauliojančia, chuliganiška forma.

— Džiaugiuosi, galėdamas pastebėti, kad ir Popiežius, nors jis ir "lenkas", pilnai pripažįsta Vilnių Lietuvai ir net kai rašo, rašo **Vilnius**, o ne kitaip. Tam užtenka pasiskaityti kad ir portugaliskai "Carta Apostolica de Sua Santida de o Papa João Paulo II por ocasião do Sexto Centenário do 'Batismo' da Lituânia": visur rašo **Vilnius**. Taigi, kad ir iš šio "patriotinio" taško žvelgiant, ne mandagu, netaktiška, neteisinga Popiežių kaip nors užgaulioti.

— Turime džiaugtis, kad pasaulinėje spaudoje beveik visur Lietuvos miestų vardai rašomi lietuviškai: Vilnius, Kaunas, Klaipėda... nors patys nevisuomet atsilyginam tuo pačiu mandagumu, o viską ištempiam ant lietuviško kurpaliaus, ir rašom Niujorkas, Vašingtonas, Paryžius, Krokuva, Maskva, Riodežaneiras..

Žinoma, nevisi žurnalistai (ir spaudos darbuotojai) taikosi prie mūsų ir laikosi tokios rašybos (kaip kad ir mes įvairuojam). Portugalų kalbai daugiau tikty "Vilna", ir net "Vilnio", kaip murodo jų žodynai (plg. Novo dicionário enciclopédico Luso-brasileiro, Porto, 1968). Tačiau rašo ir "Vilnius", nors nevisi ir nevisuomet nuosekliai.

Taigi, nors aš visur rašiau "Vilnius" (prašau patikrinti mano mašinraštį), dienraščio redaktorai ir didaskalijų rinkėjai įdėjo "Vilna". Bet ar dėl to kas nors "išsigimė"?!

Kun. Pr. Gavénas

DĖMESIO!

NAUJOS RŪSIES KONKURSAS

Skiriu tris premijas ML skaitytojams ir neskaitytojams už tiksliausią pasisakymą apie kas yra LIETUVIŠKUMAS, arba, kaip dabar portugališkai vartojama, "LITUANIDADE".

Premijos bus lietuviškos muzikos, laisvai pasirinktos, trys, dvi ar viena, kasete-juostelė.

Mecenatas

P.S. Pasisakymus galima pasirašyti slaptyvardžiu.

AR ŽINOTE, KAD
M Ū S Ų L I E T U V A
V. ZELINOS LAIKRAŠČIŲ KIOSKE
AV, ZELINA, 831 ?

CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP — PIZZA — QUEIJOS — FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS — MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 — Bom Retiro — Tel. 223-2333

MŪSŲ ŽINIOS

RUSĖ IEŠKO LIETUVIŠKO ŽODYNO

Aną dieną skambino į ML redakciją iš Mauá, Brazilijos, klausdamas, kur gauti lietuvių-portugalų kalbų žodyną. Ir pristatė tikslą: jo žmona, rusė, gavo knygą iš Lietuvos. Nors ir mokanti lietuviškai, bet vistiek reikalinga žodyno pagalba, kad galėtų viską gerai suprasti.

Paklausiau, kur ir kaip jinai išmokusi lietuviškai.

Ji gyvenusi Vila Zelinoj, tarp lietuvių. Kadangi linkusi į kalbas, ji išmoko ir lietuviškai. Ir skaito lietuviškas knygas. Tik neturi lietuvių kalbos žodyno.

Deja, reikėjo atsakyti, kad lietuvių-portugalų ir portugalų-lietuvių kalbų žodynus ruošiamas, bet dar neišleistas. Tai jis žadėjo už mėnesio vėl teirautis.

LANKĖSI SALEZIEČIŲ PROVINCIO-LAS

Praėjusią savaitę šv. Kazimiero parapiją kanoniškai aplankė vietinis saleziečių provinciolas, kun. Ireneu Danelon, reziduojantis Campos Eliseos, netoli Luz stoties, Liceu Coração de Jesus. Mat, lietuviai saleziečiai priklauso šiai São Paulo saleziečių provincijai.

Pamatė lietuvių saleziečių darbą ir bėdas (ypač vis mažėjantį parapičių skaičių ir stoką pašaukimų); ir drąsino "misią lietuvių tarpe".

Dar pabrėžė reikalą studijuoti ir realizuoti "kultūrinio lietuvių centro projektą, ir organizuoti biblioteką bei archyvą". São Paulo saleziečių provincija galėsianti padėti, kur ir kiek reikės.

Ir aktų knygoje įrašė: "kupinas vilties jungiuosi su broliais saleziečiais minint Lietuvos 'krikšto' jubiliejų. Visą Provincijos bendruomenę statau gerųjų brolių saleziečių lietuvių dispozicijai. Dėkoju už brolišką priėmimą. Ir meldžiu visiems ypatingos Viešpaties palaimos per Aušros Vartų Dievo Motinos užtarimą. Tebūnie Jinai naujų laikų Pranašas".

IŠVYKO REKOLEKCIJOMS

Sekmadienio vakare kun. Petras Urbaitis išvyko vienai savaitei metinių rekolekcijų, kurios yra saleziečių vedamos "Vila Dom Bosco" patalpose, Campos

Šio "ML" numerio

GARBĖS LEIDĖJA

ANIELĖ DUTKIENĖ

Mielai ML skaitytojai bei rėmėjai širdingai dėkojame ir linkime geros sveikatos bei Dievo palaimos.

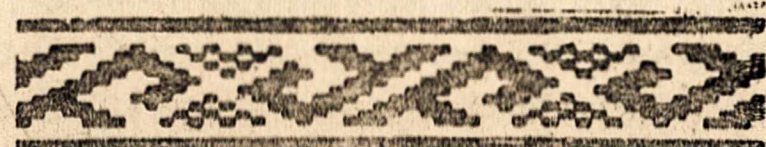
Administracija

do Jordão. Tokias pat rekolekcijas kun. Gavėnas atliko Italijoje, Frascati, o kun. P. Rukšys joms atlikti laukia Kalėdų "atostogų".

Tai priminimas ir kitiems, kad reikia, nors kiek ir dvasiniai pasiruošti artėjančiom Kalėdom.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Praeitą antradienį, S.Cristovão ligoninėje mirė, širdies smūgio ištiktas ANTONAS GOLSKIS. Buvo pašarvotas toje pačioje ligoninėje ir, kun. Petro Rukšio lydima, palaidotas V. Alpinos kapinėse. 7-tos dienos mišios bus Vėlinių Dieną – lapkričio 2, 19:00 val. Nekrologas seka kitame ML-vos numeryje.

H. Mošinkienė

VĒLINIŲ PROGA, prašau prisiminti ir mūsų brangių tautos sūnų išėivijoje prel. Venancijų Aleksandrą Arminą, didįjį poetą ir sielovados tėvą. Brazilijoje: Venancijų Ališą.

PASKUTINIS PRAŠYMAS

Toks mėlynas dangus. Toks mėlynas dangus,

Pavasario naktis.

Sugrįžki, ak, sugrįžki, o veide toks brangus,

Kaip grįžta pasilsys.

Ten medis be šakų, nuplėšyta žieve;

Ten medis be šakų.

Be bruožų lyguma, skurdi ir negyva –

Ten liūdna ir klaiku.

Nesek manęs, nesek, – o, tavęs aš prašau: Nesek toliau manęs.

Aš noriu jau nuo šiol kalbėti vienas sau Maldas vakarines.

V. Ališas

LAPKRIČIO MĒNESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius, kurie švenčia gimtadienį ši mėnesį, ir linkime daug laimės bei geros sveikatos.

03/11 – Antanas R. M. Stonis

03/11 – Vladas Godliauskas

04/11 – Vladas Godliauskas

07/11 – Anna Paukštys

10/11 – Albina Saldys

12/11 – Mare Aleknavičiūtė Žukas

12/11 – Rosalia Černiauskas

17/11 – Arūnas Steponaitis

18/11 – Joaquim Barbosa

21/11 – Cristina Karsokas

27/11 – Jadvyga Žilinskas Šukys

28/11 – Vincentas Leita

28/11 – Monica Maria Šiaulys

Sąjungos – Alianča
Valdyba

PAIEŠKOJIMAS

Karpavičius Aleksandras, Adomo, maždaug 60 metų.

Anksčiau gyveno San Paulyje, turėjo dvarą - ūkį, nuskrisdavo į savo ūkį savu léktuvu.

Pats Karpavičius Aleksandras gimęs Lietuvoje, Obeliškių kaime, Kybartų valsčiuje. Ryšiai nutraukti prieš 15 metų. Teiraujasi brolio duktė Adomo, gyvena:

Lietuva

Vilkaviškio rajonas

Kybartų miestas

Pasienio g-vė N°. 3-18

Grinkienė Ona

PRANEŠIMAS

Alianča – Sąjunga praneša savo nariams, kad šiuo metu normaliai numatytos "Doningueiras" Sekmadienų po piečiai nebeįvyks.

Sekančių metų kalendorius bus paskelbtas vėliau.

Sąjungos-Alianča
Valdyba

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Vanda HAJDUK	Cz.500,00
André CATAFAY	Cz.500,00
Elena MEDALSKIENĖ	Cz. 500,00
Martinus PAVILIONIS	Cz. 500,00
Jonas TATARŪNAS tėvas	500,00
Stasys MAKUŠKA	Cz. 500,00
Juozas BUTAUSKAS	Cz. 500,00

PRANEŠIMAS

Sąjunga- Alianča praneša savo nariams, kad lapkričio (novembro) 14 d, 8 v.v. savo būstinėje, Rua Lituânia, 67 – 56 metų Sąjungos įsteigimo sukaktuvių proga – ruošia priėmimą savo nariams.

Prašome maloniai visus dalyvauti.

Sąjungos – Alianča
Valdyba